

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

Силабус курсу

НАЦІОНАЛЬНИЙ СПОРТ

Освітній ступінь: магістр

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014.11 „Середня освіта (фізична культура)“

Освітня програма: Середня освіта (фізична культура)

Рік підготовки – 5, семестр – 2

Обсяг курсу – 1,5 кредити (90 годин, з них 10 – лекції, 20 – семінарські, 10 практичні заняття; 60 – самостійна робота).

Керівник курсу:

канд. філос. наук, доцент кафедри олімпійської освіти

Поліщук Ростислав Миколайович

Контактна інформація:

моб. тел.: +380963437620, e-mail: super-rostyslavchyk@ukr.net

Опис дисципліни

Програма нормативної навчальної дисципліни «Національний спорт» сформована відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальностями: 017 – „Фізична культура і спорт“ та 014.11 „Середня освіта (фізична культура)“.

Предметом осмислення даної дисципліни є сукупність тіловиховних форм, взаємовідносин людей у національній та світовій культурі, їх ціннісний зміст і значущість; процеси, які допомагають чуттєвому пізнанню дійсності та викликають почуття гідності за свою націю/культуру; історія та значення національних видів спорту, їх популяризація.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна має споріднені теми з курсами: історія фізичної культури, історія української культури, культурологія, олімпійська освіта, психологія спорту, світоглядні засади тіловиховання, філософські аспекти фізичної культури і спорту.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Національний спорт» є формування у студентів розуміння системи цінностей, поглядів, норм поведінки людей в певній культурі, засвоєння студентами основних

теоретичних положень та формування систематизованих знань з теорії національних видів спорту.

1.2. Процес вивчення дисципліни «Національний спорт» спрямований на формування наступних спеціальних компетенцій: - здатність використовувати ціннісний потенціал національної системи тіловиховання для формування основ здорового способу життя, інтересу та потреби до регулярних занять фізичними вправами і спортом, посилення національної ідентифікації суб'єктів.

В результаті вивчення студент повинен знати:

- історію виникнення і розвитку національних видів спорту в світі, країні і регіоні;

- значення національних видів спорту в сучасній системі фізичного виховання і освіти;

- традиційні аспекти змагань з національних видів спорту;

вміти:

- застосовувати знання щодо історичних та культурних засад становлення національних видів спорту;

- використовувати матеріал курсу на теоретичних заняттях з фізичного виховання;

- організовувати і проводити масові спортивні заходи з використанням національних видів спорту.

Зміст курсу

Теми	Результати навчання	Оцінювання
1. Національна культура та її тіловиховна складова 2 год	Знати концептуальні підходи до визначення поняття «Національний спорт»; предмет, мету та завдання навчального курсу “; значення національного спорту в сучасних реаліях; методологічні принципи вивчення дисципліни. Вміти опрацювати джерельну базу	Обговорення на семінарському занятті, презентація 4 год
2. Історико-філософські аспекти формування національних змагань й національних видів спорту 2 год	Осмыслити історико-філософські аспекти формування національних видів спорту. Побудувати місток між спортом та ментальністю. Знати «що таке гра» й осмыслювати її значення для національної культури. Соціальний потенціал спорту.	Обговорення на семінарському занятті, презентація 4 год
3. Етноспорт як скарбниця традицій 2 год	Етнокультура та її роль. Традиції. Спорт як традиція. Етно й традиційні види змагань. Етнокультурне розмаїття спорту. Спорт як чинник збереження та усталення національної ідентичності.	Обговорення на семінарському занятті, презентація 4 год
4. Національний	Національні системи гімнастики.	Обговорення на

спорт сьогодні: міжнародний аспект 2 год	Національні види спорту у програмі ОІ. Національні спортивні організації. Популярний спорт. Сучасні популярні види спорту як національні. Значення політики у формуванні національних видів спорту. Національно-релігійні аспекти спорту.	семінарському занятті, презентація 4 год
5. Національний спорт в Україні: історична ретроспектива та сучасність 2 год	Історична ретроспектива національних традицій тіловиховання Національні спортивні товариства. Особливості розвитку національної тіловиховної культури в діаспорі. Національне тіловиховання в контексті знаних постатей. Місія національних видів спорту в глобалізованому світі	Обговорення на семінарському занятті, презентація 4 год

Рекомендована література:

1. Вацеба О. М. Галицькі традиції тіловиховання у контексті сучасного українського відродження / О. М. Вацеба, Л. О. Мазур // Гуманізм. Людина. Культура : тези доп. людинознавчих філософських читань. – Дрогобич, 1992. – С. 123–124.
2. Вацеба О. М. Особливості історичного розвитку українського спорту в ХХ ст. / О. М. Вацеба // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я в сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Волин. держ. ун-ту імені Лесі Українки. – Луцьк, 1999. – С. 25–27.
3. Ващенко Григорій. Тіловиховання як засіб виховання волі і характеру. – Львів : Українські технології, 2001,- 56 с.
4. Величкович М. Український рукопаш гопак: навч. посіб. / М. Величкович, Л. Мартинюк. – Львів, 2003. – 146 с.
5. Вербицький В. А. Історія фізичної культури та спорту в Україні : [навч. посіб.] / В. А. Вербицький, І. Г. Бондаренко. – Миколаїв : ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. – 340 с.
6. Визитей Н. Н. Теория физической культуры: к коррективке базовых представлений. Философские очерки / Н. Н. Визитей. – Москва : Советский спорт, 2009. – 184 с.

7. Гейзінга Й. Homo Ludens. Досвід визначення ігрового елемента культури. – Київ : Основи, 1994.
8. Грибан Г. П. Термінологічний словник з фізичної культури і спорту / уклад. : Г. П. Грибан, Д. В. Бойко, Д. О. Дзензелюк. – Житомир : Вид-во «Рута», 2016. – 100 с.
9. Гуттман А. От ритуала к рекорду: природа современного спорта / пер. с англ. п. ред. В. Нишукова. – Москва : Изд-во Института Гайдара, 2016. – 304 с.
10. Ильин Е. П. Психология спорта. – Санкт-Петербург : Питер, 2012. – 352 с.
11. Коваленко А. І. Філософія : Навч.-метод. посіб. для студ. – Львів, 2009.
12. Костюченко О. А. До питання формування національного спортивного законодавства / О. А. Костюченко // Вісник Академії адвокатури України. - 2012. - Число 3. - С. 90-94.
13. Кыласов А. В. Методология и терминология этноспорта // Вестник спортивной науки. - 2011. - № 5. - URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/metodologiya-i-terminologiya-etnosporta> (дата обращения: 12.11.2019).
14. Кыласов А. В., Гавров С. Н. Этнокультурное многообразие спорта // Энциклопедия систем жизнеобеспечения (EOLSS). Наука о спорте. – ЮНЕСКО/EOLSS, Магистр-пресс, 2011. – С. 462–491.
15. Мазуров Ю. Спорт как универсальная культура / Ю. Мазуров // Наука в олимпийском спорте. - 2014. - № 2. - С. 61-63.
16. Морган У. Философия спорта: исторический и концептуальный обзор и оценка ее будущего / У. Морган. – Москва : Логос, 2006.

17. Нація і спорт : матеріали міжнар. наук. конф., присвяч. 80-річчю СТ „Україна” / ред. кол. Є. Приступа, Л. Мазур, М. Герцик, О. Вацеба [та ін.]. – Львів, 1991. – 91 с
18. Озиева Л. Роль национальных видов спорта в формировании физической культуры молодежи / Л.С. Озиева // Успехи современной науки. – 2015. – № 9. – С. 74–76.
19. Платонова, Р.И. Миссия национальных видов спорта в глобализирующемся мире / Р. И. Платонова // Вестник спортивной науки. – 2012. – № 6. – С. 61-64.
20. Поліщук Р. М. Концепції тіла: гармонія Кубертена with єдність у різноманітті Ніцше / Р. М. Поліщук // Молодий вчений. – 2019. – №5.
21. Поліщук Р. М. Національний спорт як навчальний курс та його світоглядно-філософське значення / Р. М. Поліщук // Молодий вчений. – 2020. – №4. – С. 528-532.
22. Поліщук Р. М. Політика і спорт: ідеологія, імідж, ідентичність [Текст] / Р. М. Поліщук // Молодий вчений. – 2019. – №5.
23. Поліщук Р. М. Феномен спорту у дослідженні Г. Плеснера [Текст] / Р. М. Поліщук // Молодий вчений. – 2019. – № 8. – С. 183–188.
24. Поліщук Р. Спорт як квазірелігія. Філософські обрії сьогодення. Збірник тез VII Міжнародної науково-практичної конференції / за заг. ред. Берегової Г. Д. – Херсон : ДВНЗ «ХДАУ», 2019. – 220 с. – с. 137-139. – 0.1 аркуша.
25. Поліщук Р. М. Спорт як соціокультурний феномен // Тези щорічної всеукраїнської наукової конференції «Дні науки філософського факультету 2020» / відп. за випуск Л. В. Рижак, Н. І. Жигайло, Б. В. Ткачук. Львівський національний університет імені Івана Франка, 2020. – С. 57-58.
26. Приступа Є. Гопак – танець чи двобій / Євген Приступа // Спортивна газета. – 1990. – № 132. – 3 лист.

27. Приступа Є. Н. Народна фізична культура українців / Є. Н. Приступа. - Львів : УСА, 1995. - 254 с.
28. Приступа Є. Традиції української національної фізичної культури / Є. Приступа. - Львів : Троян, 1991.
29. Приступа Є. Н. Українські народні ігри : монографія / Є. Н. Приступа, В. І. Левків, О. В. Слімаковський. - Львів : ЛДУФК, 2012. - 432 с.
30. Саїнчук М. Народна гра як презентант традицій і репрезентант культурного коду / М. Саїнчук // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. - 2016. - № 1. - С. 12-16.
31. Скотний В. Г. Філософія: історичний і систематичний курс. - Київ, 2005.
32. Сова А. Кирило Трильовський: основні віхи життя // Країна Спорту. Студентський часопис ЛДУФК. Спецвипуск: Кирило Трильовський (1864–1941) видатний діяч українського спортивно-гімнастичного руху. - Львів, 2014. - [20 червня]. - С. 4-5.
33. Сова А. Оксана Суховерська - провідниця української жіночої руханки і ритміки // Шлях Перемоги. - Київ-Лондон-Мюнхен-Нью-Йорк-Торонто, 2018. - 11 квітня. - Чис. 15 (3328). - С. 7.
34. Сова А. Степан Гайдучок - творець та літописець історії українського тіловиховання // Шлях Перемоги. - Київ-Лондон-Мюнхен-Нью-Йорк-Торонто, 2018. - 14 березня. - Чис. 11 (3324). - С. 7.
35. Сова А., Тимчак Я. Іван Боберський - основоположник української тіловиховної і спортової традиції / Андрій Сова, Ярослав Тимчак; за наук. ред. Євгена Приступи.- Львів : ЛДУФК ; Априорі, 2017. - 232 с.
36. Тимчак Я. В. Архаїчні релігійно-культурні обрядові форми рухової (фізичної) культури та їх давньоукраїнські прояви - ігрища // Українська тіловиховна традиція. - Львів, 2020. - Вип. 1. - С. 14-25.

37. Тимчак Я. В. Ігрища – давньоруська форма змагальної діяльності / Тимчак Я. В. // Физическое воспитание студентов творческих специальностей : сб. науч. тр. / под ред. С. С. Ермакова. – Харьков, 1999. – № 8. – С. 52–55.

38. Тимчак Я. В. Особливості військово-фізичного виховання в Україні (з найдавніших часів до кінця XIII століття) / Я. В. Тимчак // Спорт і 5 національне відродження : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Львів, 1993. – Ч. 1. – С. 98–101.

39. Тимчак Я. Світоглядні засади тіловиховання (фізичного виховання і спорту) : навч. посібн. / Ярослав Тимчак. – Львів : ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2020. – 96 с.

40. Традиції української фізичної культури : бібліогр. покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2017. – 12 с. – Режим доступу : <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/6790>

41. Хейзинга Й. Homo Ludens; Статті по истории культуры / пер., сост. и X 35 вступ. ст. Д.В. Сильвестрова; Комментар. Д. Э. Харитоновича -М.: Прогресс - Традиция, 1997. - 416 с.

42. Цуркан А. А. Агон как выражение принципа состязательности в античной традиции // Культура и искусство. 2016. – № 1. – С. 46-54.

43. Чепач В. Спорт і медіа: амбівалентність та взаємодія / Вікторія Чепач, Ростислав Поліщук // День студентської науки: зб. матеріалів щоріч. студ. наук. конф. - Львів : ЛДУФК, 2018. - С. 31-33.

44. Эко У. Болтовня о спорте / У. Эко // Логос. – 2009. – № 6 (73). – С. 188 – 193.

45. Andre□s Horacio Reggiani, Eugenics and physical culture: Biotypology, sports and the body in Latin America, 1930s-1940s, in "Contemporanea, Rivista di storia dell'800 e del '900" 3/2018, pp. 325-350

46. Decker, Wolfgang (Cologne), "Akoniti", in: Brill's New Pauly, Antiquity volumes edited by: Hubert Cancik and , Helmuth Schneider, English

Edition by: Christine F. Salazar, Classical Tradition volumes edited by: Manfred Landfester, English Edition by: Francis G. Gentry. Consulted online on 12 November 2019 http://dx.doi.org/10.1163/1574-9347_bnp_e111980.

47. Durand M. *Agon dans les tragédies d'Eschyle*. Paris :)L'Harmattan, 2005. 24 p.

48. Kramer H. – J. *Arete bei Platon und Aristoteles*. – Amsterdam, 1967.

49. Philip G. Zimbardo «*Psychology and Life: Twelvth edition*», 1988.

50. Polishchuk Rostyslav *The development of physical education and sports in parallel with the forms of axial productivity of society. // Integration of traditional and innovative scientific researches: global trends and regional aspect: collective monograph / edited by authors. – 3rd ed. – Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2020. – 268 p. P. 66–85.*

51. Polishchuk Rostyslav *Philosophical-anthropological and socio-philosophical vision of sport / Rostyslav Polishchuk. // European philosophical and historical discourse. – 2019. - № 3. – C.93-100.*

52. Silvana Vilodre Goellner, Sebastião Josué Votre & Maria Claudia Brandão Pinheiro (2012) 'Strong mothers make strong children': sports, eugenics and nationalism in Brazil at the beginning of the twentieth century, *Sport, Education and Society*, 17:4, 555-570.

53. Sogawa Tsuneo. *Ethnic Sport, its Concept and Research Perspectives. : ethnic sport, international sport, identity. 2006 4 Special_Issue_2006 p. 96-102.*

54. Waldo E. Sweet, *Sport and Recreation in Ancient Greece: A Sourcebook with Translations*. Foreword by Erich Segal. New York: Oxford University Press, 1987, xii, 281 pp.

55. Wann, D. L., Melnick, M. J., Russell, G. W., & Pease, D. G. (2001). *Sport fans: The psychology and social impact of spectators*. New York: Routledge.

56. Wong, G. M. Essentials of sport law [Text] / Glenn M. Wong. – An imprint of ABC-CLIO,LLC., 2010. – 885 p.

57. Zeigler, E. F. (2011). How sport and physical activity education could contribute to human survival. Bloomington, IN: Trafford. 244 p.

Політика курсу

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Семінарські та практичні роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (60% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання (дострокове складання) курсу відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час іспиту заборонене. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час виконання практичних робіт. У конспектах самопідготовки до семінарських занять необхідно вказувати джерела отримання інформації.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є одним із компонентів оцінювання, адже дає змогу отримати максимальний бал за усі види робіт. У випадку проведення навчальних екскурсій їх відвідування оцінюється як окремий вид роботи. Есе оцінюються як окремий вид роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять в усній та письмовій формах. Максимальний сумарний бал за результатами поточного оцінювання – 50 (по 2 бали за кожну із 10 тем та по 15 балів за 2 індивідуальні завдання).

Підсумковий контроль – залік (в усній, письмовій чи електронній формі). Максимальна оцінка на заліку – 50 балів. Всього за курс – 100 балів.